

ΤΑΞΕΙΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

ΜΕΣΣΑΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, ΣΕΕ ΠΕ02

Σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπάρχουν τρεις προτεραιότητες που ορίζονται για την εκπαίδευση των παιδιών προσφύγων :

- Να ενταχθούν όσο πιο νωρίς γίνεται τα παιδιά των προσφύγων στο κανονικό πρόγραμμα του σχολείου
- - Να καταφέρει το σχολικό σύστημα να τα εντάξει στο σχολικό περιβάλλον, ώστε να προλάβουν τους συμμαθητές τους στα μαθήματα, και να έχουν την δυνατότητα να αναπτύξουν τις ικανότητές τους
- - Να προωθηθεί ο διαπολιτισμικός διάλογος και η συμμετοχή των παιδιών των προσφύγων/μεταναστών σε πολιτιστικές δραστηριότητες, όπως αθλήματα, πολιτιστικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες που να ταιριάζουν με τις ηλικίες τους.

ΑΡΧΕΣ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΌΛΟΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΙΣΟΙ

*ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΜΕΣΑ
ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ

*ΙΣΟΤΗΤΑ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ

*Η Δ.Ε ΕΙΝΑΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΑΡΝΗΤΙΚΕΣ
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Οι έξι αρχές της γλωσσικής εκπαίδευσης (ένα παράδειγμα από ιρλανδικό σχολείο)

- A) η αρχή της συμμετοχικότητας: το σχολείο χαιρετίζει θετικά τις εθνοτικές και διαπολιτισμικές εκδηλώσεις: Αφίσες με εμφανή την γλωσσική ποικιλομορφία στους τοίχους της τάξης , στους διαδρόμους
→σεβασμός στη διαφορετικότητα
- B)η αρχή της γλωσσικής ελευθερίας: η μητρική γλώσσα είναι ο πρωταρχικός δίαυλος της μάθησης

Γ)η αρχή της πολυγλωσσικής παιδείας

Δ)η αρχή της ολοκληρωμένης πολύγλωσσης
επικοινωνίας

Ε)η αρχή της παιδαγωγικής σαφήνειας

Στ)η αρχή της αυτονομίας των εκπαιδευτικών
(οι εκπαιδευτικοί σέβονται τις πρώτες πέντε
αρχές, αλλά μπορούν να εφαρμόσουν στην
τάξη τρόπους και στυλ διδασκαλίας ανάλογα
με την προσωπικότητα και την εμπειρία
τους).

Ο ΔΙΓΛΩΣΣΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

Ο/ Η εκπ/κός να κατανοήσει ότι υπάρχει διάκριση μεταξύ **επικοινωνιακών γλωσσικών δεξιοτήτων και ακαδημαϊκής γλωσσικής ικανότητας**(ο αλλόγλωσσος μαθητής παρουσιάζει δυσκολίες λόγω - κυρίως -γλωσσικών αιτίων)

Επιστημονικές έρευνες έδειξαν ότι:

A)είναι ευκολότερο για ένα παιδί να γίνει πολυγλωσσικό, όταν όλες οι γλώσσες εκτιμώνται και ενθαρρύνονται οι συνδέσεις μεταξύ των γλωσσών

B)Είναι σημαντικό οι γονείς / κηδεμόνες να διατηρούν την οικογενειακή γλώσσα με τα παιδιά τους και οι εκπαιδευτικοί να βοηθούν τα παιδιά να συνδέουν αυτή με άλλες γλώσσες

Γ)είναι σημαντικό να αναγνωρίζεται η γλώσσα τους, γιατί με αυτήν εξασκείται ο μαθητής

Δ)εκτιμώντας την γλώσσα των μαθητών και το πολιτισμικό τους υπόβαθρο, ενισχύεται η αυτο-εκτίμηση και η αυτοπεποίθησή τους που είναι απαραίτητα στην εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία .

ΠΛΑΙΣΙΑΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

- **Το πρόβλημα:** η νοητική ανάπτυξη του μαθητή είναι υψηλότερη από τη γλωσσική ανάπτυξη του
- Μορφές πλαίσιακής στήριξης: άρτιο γραπτό γλωσσικό μήνυμα
- Αργή και καθαρή εκφώνηση του μηνύματος
- Αξιοποίηση των εκφράσεων του προσώπου, θεατρική παρουσίαση του νοήματος

- Αξιοποίηση της εργασίας κατά ομάδες
- Χρήση ποικίλου εποπτικού υλικού
- Αξιοποίηση οπτικών αναπαραστάσεων (γραφημάτων, φωτογραφιών, σκίτσων, μακετών).
- Παροχή προφορικών εξηγήσεων
- Αξιοποίηση τεχνικών θεατρικού παιχνιδιού (ρόλοι, δραματοποίηση) κ.ά

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ/ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

- Αξιολογώ τις ανάγκες του μαθητή και κατόπιν παρεμβαίνω μεθοδικά και συστηματικά
- Θέτω τα κριτήρια για χωρισμό σε ομάδες(π.χ γνωστικά, ηλικιακά, φιλίας, καταγωγής κ.λπ)
- Έχω υπόψη το περιεχόμενο των διαγνωστικών κριτηρίων 1 & 2 για την «αρχική εκτίμηση του βαθμού κατοχής της ελληνικής γλώσσας» του ΙΕΠ

ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ Τ.Υ

- Ισότιμη ένταξη των μαθητών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής αγωγής
- Διδασκαλία νέας ελληνικής ως ξένης γλώσσας-είναι όμως η γλώσσα διδασκαλίας και εξέτασης των διδακτικών αντικειμένων
- Εξοικείωση με κανόνες σχολικής ζωής & σχολική εργασία
- Γνωριμία με ελληνικό & ευρωπαϊκό πολιτισμό

• Για να πετύχουμε την ένταξη των παιδιών των προσφύγων στην εκπαίδευση...

- - Εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας στα παιδιά των προσφύγων
- - Επικοινωνία με τους γονείς και εμπλοκή τους στην σχολική ζωή
- - Συμμετοχή της τοπικής κοινότητας γύρω από το σχολείο, έτσι ώστε να υπάρχει μια θετική ατμόσφαιρα και αποδοχή, αλλά και στήριξη των παιδιών στις σχολικές δραστηριότητες και στην κοινωνικοποίησή τους.

Δεξιότητες προς κατάκτηση

*να κρατούν σωστά και σταθερά το μολύβι,
*να ανοίγουν τα βιβλία και τετράδια με φορά
από τα δεξιά προς τα αριστερά, *να γράφουν
με φορά από τα αριστερά προς τα δεξιά, *να
αντιγράφουν από τον πίνακα ή/και από το
βιβλίο, *να αναγνωρίζουν τα γράμματα και να
τα διακρίνουν από άλλα σύμβολα/σχήματα,
*να γράφουν τα γράμματα με τη σωστή φορά
και *να αντιστοιχίζουν τα μικρά με τα
κεφαλαία.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Επικοινωνιακές δεξιότητες
- Σύνδεση με το εκπαιδευτικό υλικό
- Ο μαθητής/η μαθήτρια να είναι σε θέση: Να κατανοεί και να χρησιμοποιεί καθημερινές εκφράσεις και πολύ βασικές φράσεις που του/της είναι οικείες και έχουν ως στόχο την ικανοποίηση συγκεκριμένων αναγκών.

- Να παρουσιάζει τον εαυτό του μέσα από επαναλαμβανόμενα γλωσσικά μοτίβα (π.χ Είμαι η Φερεστέ, είμαι 14 χρονών και είμαι από το Αφγανιστάν.)
- Να κάνει τις βασικές συστάσεις χρησιμοποιώντας ποικίλες φραστικές επιλογές / μέσα από ποικιλία γλωσσικών εκφράσεων (Με λένε Αχμέτ/ και μένω στο Ελληνικό ...)

- Να διατυπώνει βασικές ερωτήσεις που αφορούν καταστάσεις και δραστηριότητες της καθημερινής πραγματικότητάς και που του/της επιτρέπουν να επικοινωνεί με τους άλλους (π.χ Πώς σε λένε; Από πού είσαι; Πού είναι η τουαλέτα; Τι ώρα είναι; κτλ).
- Να αναγνωρίζει και να ονοματίζει αντικείμενα του οικείου περιβάλλοντος του (σχολείο, τόπος διαμονής, γειτονιά, τρόφιμα).

- Να κάνει απλές περιγραφές αντικειμένων και προσώπων.
- Να κατανοεί συχνόχρηστες προτάσεις και εκφράσεις οι οποίες σχετίζονται με περιοχές που είναι άμεσα συναφείς (π.χ. πολύ βασικές ατομικές και οικογενειακές πληροφορίες, αγορές, τοπική γεωγραφία, εργασία).
- Να κατανοεί απλούς κανόνες και εντολές.

• Κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου

- Ανάγνωση- Κατανόηση κειμένων
- Ο μαθητής και η μαθήτρια ως ακροατής ή ακροάτρια κειμένων που αξιοποιούνται στη σχολική τάξη και ως συμμετέχων ή συμμετέχουσα σε ένα επικοινωνιακό γεγονός είναι σε θέση: (ΑΠΣ 2012, 2018)

- Να αντιλαμβάνεται διαισθητικά ότι η μορφή του προφορικού κειμένου εξαρτάται από τις σχέσεις μεταξύ των συνομιλητών, το θέμα, το σκοπό του ομιλητή (ηλικίες από 10 έως 15). Να αξιοποιεί το επικοινωνιακό πλαίσιο, για να κάνει αρχικές υποθέσεις για το θέμα του προφορικού κειμένου.

- Να μπορεί να θέτει βασικές ερωτήσεις στον συνομιλητή/ στη συνομιλήτριά του, προκειμένου να κατανοήσει πληροφορίες που δεν έγιναν αντιληπτές.

- Να εξοικειωθεί με τα εξωγλωσσικά (χειρονομίες, βλέμμα, έκφραση προσώπου, στάση του σώματος) και παραγλωσσικά (επιτονισμός, παύσεις, προφορά, χροιά, ένταση φωνής κτλ) φαινόμενα, για να μπορεί να αντιλαμβάνεται την επικοινωνιακή λειτουργία τους σε συνάρτηση με τα λόγια που συνοδεύουν, ώστε να καλύπτει τις γλωσσικές ελλείψεις.

- Να κατανοεί και να απολαμβάνει μικρά και απλά προφορικά κείμενα.
- Να συμμετέχει στο διάλογο εκπαιδευτικών και μαθητών/ μαθητριών στο πλαίσιο του κριτικού γραμματισμού.

- Να εξοικειωθεί με παιγνιώδη και πρακτικό τρόπο με την έννοια της γλωσσικής δομής. Να τονίζει ορθά, προφορικά και γραπτά, τις λέξεις.
- Να εξοικειωθεί γραπτά και προφορικά με βασικές προτασιακές δομές του τύπου: P, Υ-P, Υ-P-A, Υ-P-K.
- Να κατανοεί τον ρόλο του ρήματος και του ουσιαστικού μέσα στην πρόταση. Να χρησιμοποιεί το ουσιαστικό με το άρθρο ως υποκείμενο, αντικείμενο και κατηγορούμενο. Να αναγνωρίζει και να χρησιμοποιεί σωστά στην ανάγνωση και στη γραφή τα δίψηφα, τους συνδυασμούς, τους διφθόγγους και τα συμπλέγματα. Να χρησιμοποιεί τα βασικά σημεία στίξης (τελεία, ερωτηματικό- θαυμαστικό)

Ο ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΔΑΣΚΑΛΟΣ

- Ακούει ενεργά
- Εμπνέεται από τους μαθητές
- Εκτιμά τη συνεισφορά του καθενός στη συζήτηση
- Συνειδητοποιεί τα πολιτισμικά στερεότυπα
- Δρα θετικά, για να διασφαλίσει ισότιμη πρόσβαση στη μάθηση για όλους τους μαθητές

- Εξασφαλίζει στο παιδί την ύπαρξη πλαισιακής στήριξης. Αυτή θα μπορούσε να πάρει τις εξής μορφές(αναφέρθησαν ανωτέρω):
- άρτιο γραπτό γλωσσικό μήνυμα, διατυπωμένο όσο το δυνατόν απλά και κατανοητά
- θεατρική παρουσίαση του νοήματος, έμφαση και αλλαγή του ρυθμού κατά την ομιλία κ.λπ.

- Αξιοποίηση ως μεταφραστή άλλου αλλόγλωσσου μαθητή, με καλύτερη γνώση της ελληνικής
- αξιοποίηση της εργασίας κατά ομάδες, που δημιουργεί ένα πιο ευνοϊκό πλαίσιο για την κατανόηση των τεκταινομένων
- . ● Αξιοποίηση οπτικών αναπαραστάσεων. (γγραφήμάτων, φωτογραφιών, σκίτσων, μακετών)όπως,επίσης,νοητικών χαρτών...

- Αργή και καθαρή εκφώνηση του μηνύματος σε απλή γλώσσα (αν και πρέπει να αποφευχθεί η παγίδα της συνεχούς απλοποίησης της γλώσσας που τελικά θα εμποδίσει την απαραίτητη ανάπτυξη και τον εμπλουτισμό της ακαδημαϊκής γλώσσας του ξένου μαθητή)
- αξιοποίηση των εκφράσεων του προσώπου

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ Τ.Υ

- Επικοινωνία και συνεργασία με άλλους εκπαιδευτικούς
- Σχεδιασμός και υλοποίηση εκπαιδευτικών /διαθεματικών/διεπιστημονικών δραστηριοτήτων (Μέθοδος CLIL: Ταυτόχρονη διδασκαλία γλώσσας και άλλου γνωστικού αντικειμένου (π.χ γλώσσα και μαθηματικά)
- Ενημερώνει τον Σ.Δ για την πορεία κάθε μαθητή με βάση τον ατομικό του φάκελο.(φοίτηση, πρόοδος, προσαρμογή)
- Επικοινωνεί με τους γονείς -κηδεμόνες των μαθητών

Μπροστά στις δυσκολίες δεν παραιτούμαστε

- Δυσκολίες : Α) Ο διδασκόμενος στόχος να είναι πιο δύσκολος από αυτόν που το παιδί μπορεί να κατακτήσει Β) Να μην δίνουμε στο παιδί αρκετό χρόνο για εμπέδωση Γ) Το λεξιλόγιο που χρησιμοποιούμε να μην είναι τελείως κατανοητό Δ) Το παιδί να βιώνει δυσάρεστες καταστάσεις στο σπίτι Ε) Διαφορετική σχολική εμπειρία του μαθητή κ.ά.
- Οφείλουμε να διερευνήσουμε όλες τις πιθανές αιτίες.

Ο εκπαιδευτικός των Τ.Υ σε ρόλο διαμεσολαβητή .

Πρωθεί :

- α) την εμφάνιση στα ανθρώπινα δικαιώματα
- β) την προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας
- γ) την κατανόηση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι πρόσφυγες/μετανάστες
- δ) τον αλληλοσεβασμό μέσα στο σχολείο και τη γειτονιά
- ε) την ενθάρρυνση των γονιών για την κοινωνικοποίηση των παιδιών τους.

Δραστηριότητες που εμπλέκουν τους γονείς

Α)τραγούδια σε διάφορες γλώσσες

Β)παραμύθια από όλο τον κόσμο

Γ)ανακαλύπτοντας διαφορετικά συστήματα γραφής

Δ)ανακαλύπτοντας διαφορετικούς τρόπους μετρήματος (αριθμοί, χειρονομίες)

Ε)ανταλλάσσουντας μαγειρικές συνταγές

Στ)η σημασία των ονομάτων

Ζ)φτιάχνοντας poster με λέξεις, π.χ γεια

Η) ήθη και έθιμα γέννησης, γάμου,
παραδόσεις, τελετές ενηλικίωσης κ.ά

ΚΑΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ...

- ▶ Τραυματικές εμπειρίες μαθητών
- ▶ Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολικό πλαίσιο
- ▶ Κινητικότητα μαθητών(προσδοκία για αναχώρηση στο εξωτερικό)
- ▶ Αντιδράσεις από γηγενείς πληθυσμούς κ.ά

Οι παράγοντες επιτυχίας σε ένα σχολείο πολυγλωσσικό

Α) θετική στάση προς όλες τις γλώσσες

Β) αυτο-παρότρυνση και υπομονή του εκπαιδευτικού

Γ) ομαδική δουλειά και συλλογικότητα

Δ) Υποστήριξη από τη Διεύθυνση του Σχολείου και εξωγενείς φορείς

Ε) επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων

ΣΤ)εκπαίδευση και συνεχής επαγγελματική
ανάπτυξη των εκπαιδευτικών

Ζ)πόροι και διδακτικά εργαλεία

Η) ολοκληρωμένες διδακτικές προτάσεις

Θ)οι γλώσσες παραμένουν διακριτές
(επιζητείται η γραμματική και ορθογραφική
ακρίβεια)

Αναστοχαστικά Ερωτήματα εκπαιδευτικών

- ▶ Τι ξέρω για τις γλώσσες και τις κουλτούρες των μαθητών μου;
- ▶ Πώς μπορώ να εκμεταλλευτώ το γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών, για να προωθήσω την πολυγλωσσικότητα ;
- ▶ Έχω ενημερωθεί για το συναισθηματικό και κοινωνικό υπόβαθρο των μαθητών μου;
- ▶ Υπάρχουν συνεργατικά δίκτυα με κοινωνικούς λειτουργούς και ψυχολόγους;

- ▶ Υπάρχει διδακτικό υλικό και πώς μπορώ να το αναζητήσω; Μπορώ να δημιουργήσω δικό μου υλικό;(βλ. πλατφόρμα e-me)
- ▶ Πού μπορώ να βρω υλικό και πληροφορίες για τις γλώσσες των μαθητών μου;
- ▶ Πώς μπορώ να βελτιώσω τις γνώσεις μου για την διαπολιτισμική εκπαίδευση;
- ▶ Υπάρχουν δυνατότητες για συνεργασίες με εκπαιδευτικούς άλλων ειδικοτήτων;
- ▶ Ποιος/οι μπορεί/ μπορούν να με στηρίξουν;

Θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης προσφύγων

ΥΠΑΙΘ: αρ. Πρωτ. 102635/ΓΔ4/31-07-2020(βλ.
Edu.klimaka.gr)

ΥΠΑΙΘ: αρ. Πρωτ. 660/ΓΔ4/03-01-
2018(Ανοιχτό πρόγραμμα Σπουδών για τη
διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στις Τ.Υ
ΖΕΠ Ι Δευτερ. Εκπαίδευσης)

N.4692/12-06-2020(Αναβάθμιση του Σχολείου
και άλλες διατάξεις)

ΚΑΛΗ ΔΥΝΑΜΗ !